A. 1829. № 25.

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag den 26 Februarij.

FRANKFORT, den 22sten Februarij.

Volgens een berigt van de Moldavische grenzen, van den 2den Februarij, worden in de vorstendommen, ongeacht het slechte jaargetijde, de toebereidselen tot den aanstaanden veldtogt met den grootsten ijver voortgezet, en de togt der Russische troepen zal misschien niet slechts, gelijk in het vorige jaar, naar Bulgarie, maar ook naar Servie gerigt zijn. Een groote voorraad van touwwerk, planken en balken is reeds aangekocht, om bij Widdin tot herstelling der schipbrug gebruikt te worden. — De veranderingen, welke in de militaire administratie der Russen gemaakt zijn, schijnen reeds goede gevolgen te hebben. — Dagelijks vallen er schermutselingen tusschen de bezettingen der Turksche Donau-vestingen, en de Russische ligte troepen voor, die meestal tot voordeel der laatsten afloopen.

— Een brief uit Jassij, van den 1sten dezer, behelst nog het volgende omtrent de verovering van Kalé: « Den 25sten Januarij is Kalé, het bruggenhoofd van Nicopolis, door de Russen stormenderhand ingenomen. Deze plaats was met bijzondere zorgvuldigheid door de Turken versterkt. Twee rijen palissaden, eene diepe en breede gracht, eene van gehouwen steen gemetselde escarpe waren beletselen, die later wel eene regelmatige belegering zouden noodzakelijk gemaakt hebben. Nogtans werd de vesting binnen een uur veroverd. Het schijnt, dat de Turken naauwelijks de mogelijkheid dezer koene onderneming vermoed hebben, daar Kalé op de communicatie-linie van Nicopolis en Turnul, en midden tusschen deze beide plaatsen ligt. Van hier was het, dat *Tschapan-Oglu*, naar de snoevende berigten der Turken, met zijne Aziatische ruiterij (welke overigens door de lange togten en koude veel geleden heeft) de Russische winterkwartieren in Wallachije verontrusten zoude! — De staat van gezondheid der Russische armee is bij voortduring gunstig, en de bezorgdheid, welke men zelfs hier over de pest had, is gebleken geheel ongegrond te zijn.

WEIMAR, den 17den Februarij.

Gisteren heeft alhier de plegtige verloving plaats gehad van [illegible] de Prinses *Auguste* met Z. K. H. Prins *Wilhelm* van Pruissen, tweeden zoon van Zijne Majesteit den Koning. Z. K. H. de Kroonprins van Pruissen en Z. D. de hertog van Saksen-Koburg-Gotha waren bij deze plegtigheid tegenwoordig.

WORMS, den 16den Februarij.

Nadat het ijs in den Rijn eenige dagen vroeger reeds in beweging was geweest, volgde den 31sten Januarij een volledige zware ijsgang, waarbij het water in een uur vijf voet opliep. De watershoogte was aan de peilschaal te Worms den 31sten Januarij 6 voet 5 duim en den 1sten Februarij reeds 16 voet 2 duim en het wies tot den 5den Februarij tot 18 voet 5⅝ duim, zoodat het water tot in de Rijnstraat stond. Het ijs had zich aan de Zwarte Plaats en tusschen den Sand- en Ibersheimer-waard gestopt en was zoodanig op elkanderen geschoven, dat het van daar af tot aan Rijndurkheim wezenlijke ijsbergen en beneden de Zwarte Plaats watervallen van 4 tot 5 voet gevormd had. Het nieuwe drijfijs vermeerderde den 4den Februarij weder dermate, dat hetzelve 's nachts om 12 uur aan het veer alhier ging vastzitten. Den 8sten werd de Rijn andermaal vrij van ijs. In den nacht van den 10den op den 11den dezer is het drijfijs weder zoodanig vermeerderd, dat de Rijn den 11den dezer, tegen den middag, voor de derde maal in dit jaar tot aan Manheim toegevroren was.

LONDEN, den 20sten Februarij.

In het Huis der Lords heeft gisteren Zijne Koninklijke Hoogheid de hertog van *Cumberland* zich omtrent de katholijke questie verklaard en gezegd, dat het hem toescheen als of de vraag was, of Engeland een protestantsch of een katholijk land zou worden, daar hij het voor zeker hield, dat, zoo slechts een roomsch-katholijke zitting in het parlement verkreeg, dit zou ophouden een protestantsch parlement te zijn. Hij zou dus nooit toestemmen, dat aan katholijken regt van zitting in het parlement gegeven werd, noch dat iemand van die geloofsbelijdenis tot minister, lord luitenant van Ierland, of tot eenigen anderen post zou geraken, waardoor hem de magt gegeven zou worden om de bestaande Kerk te benadeelen. Zijne Koninklijke Hoogh. de hertog van *Sussex* heeft daar en tegen ten voordeele der emancipatie gesproken.

De bill, die door het Huis der Gemeenten aangenomen is tot afschaffing der katholijke maatschappij, is in het Huis der Lords gisteren avond ten tweede maal gelezen.

PARYS, den 21sten Februarij

De heer *Salverte* heeft, bij zijn voorstel om de aanklagte tegen de vorige ministers af te doen, onder anderen nog het volgende tot hun bezwaar ingebragt: « Op de reis eener prinses, en daarna ook bij eene openbare regtszaak, is gebleken, dat er in de westelijke departementen eene geregelde armee bestaat, welke door hare onderscheidingsteekenen en uniformen, hare opperhoofden en de regementen, waaraan zij gehoorzaamt, vreemd is aan de nationale armee. Deze armee heeft wapen- en kruidmagazijnen, welke op onderscheidene punten verspreid, en aan het toezigt der gemeene wet onttrokken zijn. Zijn er, dus heeft men gevraagd; twee koningrijken, twee Frankrijken, twee natien in ons schoone vaderland? Wie bestuurt de westelijke armee, wie onderhoudt ze, wie doet de aankoop van wapenen en kruid? Welk gezag heeft hare oprigting bevolen en beschermd, zoodat tot dus verre hier de waakzaamheid der magistraatspersonen is te kort geschoten? Tegen wien denkt men ze aan te voeren? Dit een en ander hebben de burgers allerwege gevraagd, dit moet bij een bepaald onderzoek noodzakelijk uitgemaakt worden. — Er is nog een ander gevaar, waaraan men niet zonder bekommering denkt, namelijk, dat de gedane pogingen ongestraft blijven, om Frankrijk weder onder het juk van Rome en der ultramontaansche beginselen te brengen. Om de magt der geestelijken boven de regten der volken en vorsten te verheffen, is in de 16de eeuw eene monniken-orde opgestaan, welke door blinde gehoorzaamheid aan den heiligen stoel verknocht is. De staatregelingen, de wetten, zeden, gebruiken, de zedelijke beginselen zelfs, alles moeten de leden dezer orde aan hunne gelofte van gehoorzaamheid opofferen. Wegens het blaarblijkelijke gevaar voor de rust van den staat, werd dit genootschap in Frankrijk, vóór meer dan 60 jaren, vernietigd; en deze vernietiging, welke zich weldra over geheel Europa uitstrekte, werd door den heiligen stoel bevestigd, die alstoen stilzwijgend de bedoelingen scheen vaarwel gezegd te hebben, welke niet meer vol te houden waren. De tijden zijn veranderd; de kans van te slagen is weder [illegible]; de orde der jezuiten wordt dadelijk hersteld; zij vestigt zich voor aller oogen; zij wordt ongehinderd verspreid; op alle punten van Frankrijk staat zij daar in eene dreigende houding, in spijt der wetten, welke haar verbannen en het algemeene belang, dat haar verwerpt.»

De minister van binnenlandsche zaken heeft op het voorstel van den heer *Salverte* aangemerkt, dat de aanklagte tegen de vorige ministers niet kon hervat worden van het punt, waar die in de vorige sessie gelaten was, vermits door de sluiting der kamers alle aanhangige zaken vervallen, en om in volgende zitting weder in aanmerking te komen, geheel op nieuw moeten ontwikkeld en onderzocht worden. De meerderheid der kamer, zamengesteld uit de regter zijde en het regter en linker centrum, heeft zich met dit gevoelen vereenigd, en de heer *Labbey de Pompières* heeft daarop zijne aanklagte ingetrokken, onder voorbehoud om die naderhand weder voor te dragen.

— De generaal *Higonet*, die van de expeditie naar Morea is teruggekeerd, heeft gisteren de vergadering van de afgevaardigden bijgewoond.

— Men zegt, dat het conclave ter verkiezing van eenen nieuwen Paus op den 28 dezer bepaald is. Het laatste heeft twintig dagen geduurd. Men meent, dat het aanstaande veel spoediger zal afloopen.

— Uit Mexico wordt den 6den December het volgende gemeld: « De stad is, na een een gevecht van drie dagen, in handen der aanhangers van *Guerrero* en *Santa-Anna* gevallen, en aan plundering overgegeven. De ingezetenen van den lageren stand hebben even sterk als het krijgsvolk van *Guerrero* geplunderd. Den 10den December is de rust door de nieuwe regering, aan welker hoofd zich *Guerrero* bevindt, hersteld.

BRUSSEL, den 23sten Februarij.

Bij Zr. Ms. besluit, van den 22sten dezer, zijn nog tot leden der commissie voor het middelbaar onderwijs benoemd: de heer *Nicolai*, eerste president van het hooge geregtshof te Luik en lid van 1ste kamer der staten-generaal, en de heer *J. G. J. Ernst*, hoogleeraar in de regtsgeleerdheid aan de universiteit te Luik.

ARNHEM, den 24sten Februarij.

In den avond van den 22sten dezer is het ijs bij Wezel in beweging geraakt en heeft, bij een sterk wassend water, gedurende 1½ uur snel doorgedreven. Gisteren morgen vroeg zat het ijs in den Rijnarm aldaar van den mond van het kanaal af vast, doch het kanaal was [illegible] ijs. Te Rees had men gisteren namiddag te [illegible] uur [illegible]. Men dacht,

het zich in het Buderichsche kanaal weder vastgezet zou hebben. Het water was toen vallende. Te Emmerik is het ijs gisteren voormiddag om 10 uur opgebroken. 's Namiddags te $4\frac{3}{4}$ uur teekende het water aan de peilschaal aldaar 4 el $5\frac{1}{2}$ duim. In den Waalmond is het ijs gisteren voormiddag om $10\frac{3}{4}$ uur in beweging geraakt en bij een sterk wassend water snel doorgedreven. De rivier was geheel bedekt en 's namiddags om 4 uur, toen het water aan de peilschaal te Hulhuizen 5 el 11 duim teekende, drong het ijs zoo sterk op een, dat men bijna geen voortgang in hetzelve bespeurde. In dien oogenblik vormde zich bij den Monnikhof eene sleuf in de rivier, het water viel, en er kwam bijna geen ijs van boven meer afdrijven. Heden morgen te 6 uur teekende het water, aan de peilschaal te Hulhuizen 4 el 40 duim.

Te Arnhem heeft de ijskruijing van gisteren middag tot gisteren avond voortgeduurd. De rivier was gedurende dien tijd geheel met ijs bedekt en de gemeenschap met den anderen oever geheel afgebroken. Heden heeft men wel eenig drijfijs, maar meest blank water gehad. De rivier is bij de ijskruijing binnen hare oevers gebleven.

Van den 25sten Februarij.

Volgens berigten van Emmerik, van gisteren namiddag te 3 ure, was er weinig drijfijs en het water zonder was of val; het teekende aan de peilschaal 3 el 1 duim. Te Wezel was in den namiddag van den 23sten, te 4 ure, het kanaal steeds open, doch in den ouden Rijnarm was het ijs nog vast.

Mengelwerk.

STATEN-GENERAAL.

(Tweede Kamer.)

Bij gelegenheid der beraadslaging over de 22 ontwerpen van wet, houdende veranderingen in de reeds vastgestelde wetboeken, heeft een der leden van de Tweede Kamer zich aldus laten hooren:

« Ik vrage het, Edel Mogende Heeren! met vertrouwen, maar tevens met diepe aandoening: wanneer men vroeger heeft aangetoond en herhaaldelijk aangewezen, dat de onafhankelijkheid der regterlijke magt, de vrije loop der geregtigheid, waarop onze vaderen zich beroemden, een nietige klank is, zoo lang men die onafhankelijkheid kan stuiten, dien loop kan stremmen, door de tusschenkomst van zoogenaamde *conflicten*, waarvan de eindbeslissing alleen aan de Regering staat, dat dan de toegang tot de regtbanken indedaad kan worden gesloten; dat dan de eigendommen veil kunnen staan voor het gezag; wanneer men aandringt, bidt en smeekt, dat toch dit legaat van Fransch geweld, mag worden te niet gedaan of gewijzigd; wanneer men aanwijst, dat dit onderwerp *wetgevende bepalingen eischt*; wanneer men de aanvulling daarvan biddend afsmeekt; en wanneer men dan ziet, dat *bij eene herziening onzer wetgeving*, deze gaping als onopgemerkt blijft; wat moet men dan besluiten? Of, indien waarlijk het middel *van conflict* eene behoefte is, opdat de regtsmagt zich niet meer gezag aanmatige dan haar toekomt, en indien dus indedaad een middel vereischt wordt, om haren loop te stremmen, behoort dan de instelling van dit middel niet tot het wetgevend gezag? heeft de Regering zelve dit niet erkend, toen zij aan ons bij de wet op de regterlijke instellingen de regeling der conflicten voordroeg, en die bepalingen alleen introk, omdat zij alzóó onze goedkeuring niet mogten erlangen? en hoe is het mogelijk te beweren, dat men volstaat, wanneer men het burgerlijk regt heeft gevestigd, en bij een wetboek van regtspleging, den weg heeft geopend, om hetzelve te handhaven en te verkrijgen; maar wanneer men toelaat, dat die weg gesloten wordt, door middel eener onbeperkte tusschenkomst, die geene wetgevende regeling heeft ontvangen?

« Moet dan dit stuk die regeling niet erlangen, hetzij bij de wet van organisatie der regtsmagt, hetzij bij het wetboek van burgerlijke regtspleging, die zonder dat onvolledig is? Is hier dan niet eene, in het oogloopende *gaping*, Edel Mogende Heeren! die bij de revisie niet behoorde te zijn uit het oog verloren? of wat zal de vrije toegang tot den regter beteekenen, indien dadelijk na den regtsingang, de loop van het regtsgeding door de tusschenkomst des gezags kan gestuit en gestremd worden, en indien de wet niet regelt hoe die stremming zal worden opgeheven?»

Hier vonden wij het besluit van 1822, nopens de conflicten, benoemd met den naam van *legaat van Fransch geweld*, en kon het anders, of wij moesten ons zelven vragen: hoe! indien dat besluit dezen naam verdient, is het dan mogelijk, dat hetzelve sedert zeven jaren bestaat en werkt, zonder dat een eenig lid van de Staten-Generaal daartegen de stem heeft verheven en op de intrekking van zoodanig besluit heeft aangedrongen? Hoe is het mogelijk, dat, ook in de tegenwoordige zitting, in welke gesproken wordt met eene vrijmoedigheid, van welke vroegere zittingen geen voorbeeld hebben opgeleverd, tot hiertoe geen opzettelijk voorstel tegen dat besluit is gedaan? En wij betuigen, dat wij met het antwoord op die vragen niet wel uit de voeten konden komen. Even min met andere, die zich aan ons voordeden. Wij meenen toch, dat deze uitspraak over de conflicten geschied is in tegenwoordigheid en ten aanhooren van den minister van justitie. Wat was natuurlijker, dan dat wij verwachtten, dat deze *excellente* heer dadelijk het woord zoude opgevat hebben, om eene *excellente* replique op het vorenstaande te geven en het gouvernement, van hetwelk hij een eerste dienaar is, ten aanzien van dat besluit mannelijk te verdedigen? Maar hoe groot was onze verwondering en teleurstelling, toen wij bevonden, dat Z. E. hierop een diep stilzwijgen had in acht genomen. Hier hoopten zich onze gedachten op, en wij vroegen ons, van waar dit? — kwam het, omdat, zoo als de *Courrier* verzekerd heeft, de minister, bij het uitbrengen van dat advijs, zat te lezen en alzoo niet had gehoord, wat er gezegd werd? Dit kwam ons al te onwaarschijnlijk voor; want wij kunnen niet gelooven, dat een *wel opgevoed man*, veelmin dat *een minister*, de onbeleefdheid zoo verre drijven kan van te lezen, terwijl een ander tot hem spreekt. Kwam het dan, omdat hij de zaak van te weinig belang keurde, om zich de moeite van antwoorden te geven? Dit kan ook niet: want het is geene kleinigheid, als aan het gouvernement wordt te laste gelegd, dat het ons *legaten van Fransch geweld* schonk. Of, kwam het, omdat de minister er geen raad mede wist en het dus best keurde, om *niets* te zeggen, wanneer hij toch niets *goeds* zeggen kon? In het laatste geval konden wij hem het grootste ongelijk niet geven en, zoo het bestaan heeft, neigen wij, om zijn gedrag *excellent* te noemen.

Hoe het zij: dit schijnt ons zeker, dat nu het meermalen genoemde woord *gesproken* en *gehoord* en niet *wedersproken*, veel min *wederlegd* is, het er niet bij blijven kan, en dat er van twee één moet gekozen worden; 1°. dat of de staten ons moeten laten in het bezit van dat LEGAAT, of 2°. dat zij zullen behooren te doen, wat in hunne magt staat, om er ons van te bevrijden. — Ook hier zal *de tijd* ons moeten leeren.

DE VRYHEID DER DRUKPERS, EEN PALLADIUM VAN ALLE BURGERLYKE, STAATKUNDIGE EN GODSDIENSTIGE REGTEN.

De groote en wijze staatsman en menschenkenner, Koning FREDERIK II. van Pruissen, schreef in het jaar 1781, toen hij een grijsaard van 69 jaren was: « Wanneer men tot den oorsprong der zamenleving opklimt, is het onwederlegbare waarheid, *dat de Regent hoegenaamd geen regt over de meeningen en gevoelens der burgers heeft.* Zoude men niet van zijn verstand beroofd moeten zijn, om zich te kunnen voorstellen, dat menschen tot eenen mensch gezegd zouden hebben: Wij verheffen u boven ons, omdat wij gaarne slaven willen zijn, en wij geven u de magt, *om onze gedachten naar uwe willekeur te besturen.* Veel meer hebben de menschen gezegd: Wij hebben u noodig, om de wetten te handhaven, aan welke wij willen gehoorzamen, en omdat wij met wijsheid geregeerd willen zijn. Voor het overige eischen wij van u, dat gij onze vrijheid zult eerbiedigen. Zoodanig is de wensch der volken, waartegen geene drogredenen bestand zijn, en deze tolerantie is zelfs voor de maatschappij, waar zij ingevoerd is, zoo heilzaam, dat zij den voornamen grondslag van het geluk en de welvaart des Rijks uitmaakt.»

Zelfs *Napoleon*, die in het jaar 1814 verklaarde, dat « de liberale denkbeelden zijnen ondergang bewerkt hadden,» nam, gedurende den tijd der 100 dagen, in de additionele artikelen tot de vierde staatsregeling van Frankrijk (22 April 1815) in het 64 artikel het volgende op: « Ieder burger heeft het regt om zijne gedachten, wanneer hij die onderteekent, te drukken en bekend te maken, *zonder* VOORAFGAANDE *Censure*, behoudens zijne wettelijke verantwoording NA *die bekendmaking*, *naar het oordeel van gezworenen*, zelfs wanneer er slechts eene correctionele straf zoude gevorderd worden.»

Eenige jaren later (1819) verklaarde de toenmalige Fransche minister DE SERRE: « *alle* vervolgingen tegen den schrijver hebben hun doel gemist, en het gouvernement bevindt zich in deze omstandigheden genoodzaakt het kwaad met wortel en tak uit te roeijen, en aan een vrijmoedig volk het regt terug te geven, om over de openbare handelingen van openbare staatsbeambten de waarheid te zeggen, en hun gezegde te bewijzen. Zonder vrijheid van drukpers kan de verantwoordelijkheid der staatsbeambten geenen hechten grond hebben; want hoe moeijelijk valt het den privaat-burger, eenen staatsbeambte, zonder toestemming der regering, voor de regtbank te doen verschijnen! Ook onder de keizerlijke regering waren de ambtenaren verantwoordelijk. Vermits echter het wettig bewijs zoo moeijelijk aan te voeren is, en vermits *de pers niet vrij was*, hoorde men zelden of nooit klagten tegen de verdrukkingen der ambtenaren inbrengen.»

Laat ons hier nog bijvoegen, wat CHATEAUBRIAND over de invoering der Censure te berde bragt: « *Ware de drukpers in der tijd vrij geweest*, LODEWYK XVI. ZOUDE NIET OMGEKOMEN ZYN. De vrijheid der drukpers heeft nimmer den eerlijken en bekwamen man benadeeld; zij is alleen voor domme onkunde en een boos geweten te duchten.»

En wat zeide een ander vermaard menschkundig staatsman onzer dagen? « Zal eene constitutie der volkomenheid nabij komen, zoo [illegible]

vrijheid der drukpers haar daartoe opleiden. Alleen door middel dezer vrijheid kunnen de zaken van alle kanten beschouwd en toegelicht worden, en aller stemmen, ook van hen, die zich niet in de volksvergaderingen noch in de raadzaal kunnen vertoonen, onvervalscht vernomen worden. Hierdoor ontstaat de zoo wenschelijke openbare geest, welken de Engelschen *public spirit* noemen, en waarin wij, hoe ongaarne wij zulks bekennen, bij hen nog verre ten achteren zijn. Alleen uit de vrijheid der drukpers wordt een openbare volksgeest en eene openbare volksstem geboren, die eindelijk zoo magtig wordt, dat de ministers en de Vorst zelf, wanneer die volksstem billijk en waar is, daarop acht moeten slaan. En is de volksstem niet billijk en waar, dan kan zij ook niet duurzaam wezen, maar gaat eerlang te niet als een ijdele klank, die door den wind verdreven wordt. Wat wezenlijk goed en waar is, verkrijgt door openbaarheid duizendvoudig meer kracht en invloed, en bevordert met reuzenschreden het algemeene welzijn van den staat, het geluk der bevolking zoo wel als dat van den souverein.

De vrijheid der drukpers zoude naar deze beginselen omschreven kunnen worden, als *de openbaring door schrift of druk van ieders bijzondere gevoelens, met al die vrijheid, welke noch op eenig regt van den staat, noch op eenig regt van eenen medeburger inbreuk doet.*

SNIPPERS UIT DE RIDICULE VAN MEVROUW *THEMIS.*

1°. *Raadsels van den dag.* Wat zal er worden van zoo vele oude costumieren, als er thans nog in de Nederlandsche hoven en regtbanken gevonden worden?

Zullen kunde of anciënniteit de maatstaf der bevordering zijn?

Zal men de boeren, die men hier en daar in vrederegters heeft gemetamorphoseerd, tot kantonregters gebruiken?

Zullen de leden der nieuwe regtbanken en hoven de vrijheid behouden, om in nankingsche broeken en gekleurde vesten regt te spreken?

Zal, bij de invoering der nieuwe wetboeken, de gedrogtelijke wijze van procederen, bij de indirecte belastingen, voortduren?

Zal men, gelijk nu in het Noordelijk Nederland, uit het Collegie van den Professor, zonder eenige *stage*, of voorbereiding onder oudere Advokaten, ter balie kunnen verschijnen?

Zal men de praktijk, gelijk het behoort, voortaan beschouwen als de eenige geschikte oefenschool voor bekwame regters; of zullen Adelbrief en minister-gunst ook hier ware talenten verdnisteren?

Zal men zich beijveren, om het personeel der hoven zoo zamen te stellen, dat het publiek even veel eerbied voor de deugd als voor de kunde van derzelver leden heeft?

2°. *Rekwest, ingediend door een suppleant-regter, om tot lid van eenig hof te worden benoemd.*

A.....

Geeft reverentelijk te kennen, N. N., door de gratie van den academischen senaat te G., doctor in de regten.

Dat hij zijnen tijd aan de hoogeschool zoodanig heeft besteed, als men van een jong mensch van familie billijk mogt verwachten.

Dat hij, op eene door professor P. opgestelde dissertatie, is gepromoveerd, gelijk hij met een fraai geschreven perkament kan bewijzen; waarop, zoo de *verdiensten-meter* toen reeds ware uitgevonden geweest, zeker zoude te lezen staan: *summa cum laude.*

Dat hij zich dadelijk bij het tableau der advocaten in zijne vaderstad heeft laten inschrijven, nadat hij zoowel den eed van zuivering, als den gewonen eed voor de regtbank had afgelegd.

Dat hij dien eed is getrouw gebleven meer dan eenige zijner Confreres; want dat hij, om *geene zaak te verdedigen, die hij in gemoede niet overtuigd was regtvaardig te zijn*, zich van de behandeling van alle processen heeft onthouden.

Dat hij, door naauwkeurig de Societeit, de Concerten en Redoutes te bezoeken en getrouw bij den heer Gouverneur visites af te leggen, na verschillende vruchtelooze pogingen, om tot andere posten te worden aangesteld, is bevorderd tot *Regter Suppleant* in de regtbank zijner geboorteplaats.

Dat men, bij die gelegenheid, zijne kunde op den regten prijs heeft gesteld, door hem de voorkeur te geven boven eenige zeer bekwame practici, voor gemelde regtbank postuleerende.

Dat hij dit regter-suppleantschap altijd getrouw heeft waargenomen, en zich nimmer aan de beoordeeling van eenige twistzaken heeft onttrokken, al begreep hij er ook volstrekt niets van, zoodat hij bij de regtbank als een vlijtig en [illegible] bediend staat.

Dat hij, in afwachting van de nieuwe wetgeving, om zijn hoofd niet met noodelooze geleerdheid te verplinden, nimmer de thans bestaande Fransche wetten heeft bestudeerd, zoodat zijne hersens, geheel ledig van dien vreemden ballast, beter dan die van andere *doctores juris*, geschikt zijn om de indrukken der nieuwe wetgeving te ontvangen.

Dat hij, om niet ledig te zijn, voor de banken zijner regtsgenoten, bestendig heeft gejaagd, en dit met veel succes, zoodat hij zich voordeelig onder de Nimrods zijner provincie heeft gedistingueerd; altijd daaraan gedachtig, dat de allereerste en oudste regters mede de jagt exerceerden.

Dat hij getoond heeft voor het vaderland zijn leven veil te hebben, daar hij, sints zijnen academie-tijd in schutterlijke dienst-betrekking heeft gestaan, en daarin schier tot den hoogsten rang is bevorderd.

Dat hij, van meening zijnde, dat een suppleant-regter, al ware hij ook ten eene male ongeschikt, (dat met hem Requestrant blijkens het hier voor gezegde het geval echter niet is) bij de nieuwe organisatie der regterlijke magt, zeker *zal* worden geplaatst, en niet *mag* worden voorbijgegaan, geenszins voornemens was geweest om een request in te leveren, doch dat hem is ter oore gekomen, dat de minister, om zich zelf een eervol monument te stichten, en de gunst van het publiek te herwinnen, alleen *mannen* wil plaatsen, die zich bij uitsluiting op de Regtswetenschap en praktijk hebben toegelegd.

Alle om welke redenen, hij bij deze gedienstig verzoekt, dat men, achtslaande op zijne veeljarige getrouwe diensten, en op de billijke aanspraak, die hij daardoor heeft, dat hij als suppleant regter Themis *gratis* heeft bediend, hem doe regt wedervaren en benoeme tot lid van het hof in de provincie, alwaar hij zijn domicilie gevestigd heeft.

Q. T.
N. N.

UITTREKSEL UIT DE ADVERSARIA VAN *U.*

De Aap komt uit den mouw. — Lang heeft men niet regt geweten, uit wat hoek, in den *Bijenkorf*, de wind woei; dit is sedert N°. 12 en 13 vrij duidelijk uit ROME.

Belangrijk Berigt. De redakteur van den Argus heeft *belet* gekregen; niet zoo als dikwijls bij menschen, die hij eene visite wil maken; neen, maar hij wordt daardoor verhinderd, te bepalen wanneer N°. 26 het licht zal zien. Men loopt bij CONTZE en OVERBROEK de stoep plat, om te vernemen wat daarvan de reden zij; men meent dat het *een overloop van gal is*, waaraan de redakteur *laboreert.* Zoo *Argus* mogt komen te sterven, zal *Mercurius* zeker dadelijk den rouw aannemen.

Ieder zijn meug, zei de boer en hij at vijgen. De geschiedenis heeft ons den naam bewaard van den eerzuchtigen, die den tempel van DIANA te *Ephezen*, een der zeven wereldwonderen, in brand stak, omdat hij geene kans zag op eene *lofwaardige* wijze zijnen naam voor de nakomelingschap in aandenken te doen blijven. Eenige eeuwen later doen zich weder twee *phenomènes* op, die almede op eene zonderlinge wijze naar eenen onsterfelijken naam streven: 1°. De waanzinnige profeet, die voorspeld had, dat de hoofdkerk van York, op zekeren bepaalden tijd, door de vlam zou verteerd worden; en, om zich te verzekeren van de vervulling zijner voorzegging, haar onlangs zelf in brand gestoken heeft, en 2°. W . ., die nog wel geen tempel of kerk in kolen heeft gelegd, maar toch op eene niet minder originele wijze, dan de twee gemelde *speculanten*, op eenen grooten naam ter jagt is, en, om daartoe te geraken, plundert, afbreekt en onder den voet haalt, wat hem in den weg staat: De hoogste eer, die hem op dezen weg wacht, is, dat zijn naam, naast die van den Griek en Engelschman, bij andere brandstichters en roovers, op de wereldgalg worde aangeschreven. *De gustibus non est disputandum.*

Waar daden spreken zijn woorden overbodig. Als men in latere tijden eene lofspraak op de tegenwoordige leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal zal willen houden, dan zal men kunnen volstaan met te zeggen: « Zij hebben in Februarij 1829 het ontwerp van wet ter beperking van de vrijheid der drukpers *eenparig* afgekeurd.»

Schatmeester. Eigenbaat en *woeker* zijn de schatmeesters der geldgierigen; *menschlievendheid* en *weldadigheid* die der edeldenkende rijken.

Autodafé. In een Noord-Nederlandsch koffijhuis, was een uit het Fransch vertaald request, tegen het zoogenoemde *monopolie van het onderwijs*, ter teekening gelegd. De biljartjongen, aan wien door den bezorger voor ieder onderteekenaar, tien cents was beloofd, en die te vergeefs het aan onderscheiden personen, die het koffijhuis bezochten, had aangeboden, liet het daarop door al de knechts uit het huis en uit de buurt teekenen. Toevallig kwam dit stuk in handen van een van de habitués, die las het viva-voce voor; een kreet van verontwaardiging ontglipte de talrijke aanwezigen, het stuk werd ten vure gedoemd, en onder een *leve de Koning* verbrand.

Grave, den 21sten Februarij 1829.

Aan de Redactie!

Gij zult welligt in den *Courrier des Pays-Bas* van den 4den dezer het navolgende hebben gelezen:

La pétition contre le monopole de l'instruction publique, continue à se couvrir de noms recommandables; les villes de Grave et Eindhoven imitent cet exemple.

Tot nog toe heeft men niet gehoord, bij wien alhier een zoodanig adres ter teekening heeft gelegen, of dat hetzelve aan iemand is aangeboden geworden. — Op welken grond alzoo de redactie van den *Courrier des Pays-Bas* de woorden van *ville de Grave* heeft kunnen bezigen, is

ons een raadsel; dan; naar ons inzien, wanneer al eenige inwoners dezer stad een zoodanig adres in stilte mogten hebben opgemaakt en ingezonden, dezelve niet wel kunnen gerekend worden *de stad* uit te maken, ten minste wanneer men het hoofd der regering en vele civiele ambtenaren daaronder moet rekenen.

Alle onderwijzers van het publiek onderwijs alhier zijn belijders van de R. K. godsdienst, (welke godsdienst ook door de meerderheid der inwoners beleden word). Welke gegronde bezwaren kan men alzoo hier op eene billijke wijze daar tegen inbrengen? of zoude men veelligt verlangen, dat het oppertoezigt en beheer van het onderwijs alleen en uitsluitend aan de R. K. geestelijkheid zoude moeten worden opgedragen, zonder dat het gouvernement daarop eenige inzage had? Wat zoude er dan van worden?

Tot ons genoegen hebben wij tot heden in meergemelden *Courrier des Pays-Bas* niet gevonden de namen der inteekenaren dezer stad op bovengemelde petitie, en besluiten daaruit, dat, wanneer dat stuk al werkelijk bestaat, het getal inteekenaren niet noemenswaardig zijn zal.

Een ieder, die eenigzins met het inwendige van deze stad bekend is, weet, dat het hoofdzakelijke bestaan en welzijn van derzelver inwoners, bestaat in een talrijk garnisoen. Zoude het nu van hunne zijde niet allerondankbaarst zijn geweest, wanneer zij werkelijk een zoodanig adres hadden ingezonden? daar zij ten dezen opzigte zoo vele jaren, en bij voortduring, boven andere groote steden, door onzen geëerbiedigden Koning zijn begunstigd geworden.

Wij nemen de vrijheid u het bovenstaande, der waarheid getrouw, toe te zenden, ten einde daarvan, naar verkiezing, in uwe Courant zoodanig gebruik te kunnen maken, als gij, ter logenstraffing van andere dagbladschrijvers, zult vermeenen te behooren, en waaromtrent gij ons, en voorzeker vele brave inwoners dezer plaats zult verpligten, terwijl het ons aangenaam zal wezen, (hoezeer niet schroomende, des geëischt wordende, als opgevers hiervan bekend te worden) dat voor als nog onze namen voor het publiek onbekend blijven.

BYDRAGE TER VERHEFFING VAN DEN LOF VAN FRANKRYK, BOVEN ONS VADERLAND.

Voor den Courrier des Pays-Bas.

De heer C. DUPIN, die, mogelijk meer dan iemand, met het innerlijke van *Frankrijk* bekend is, zeide onder anderen in eene rede, in de kamer der afgevaardigden gehouden, het volgende:

« Men heeft U gezegd M. H., dat het gouvernement zekere voorwerpen van algemeen belang heeft begunstigd. Ik stem het toe, ik zeg nog meer: de zaak was onvermijdelijk. — Men moest toch wel eenige penningen van den milliard, dien men jaarlijks onder den naam van algemeene belastingen uit de bijzondere eigendommen trekt, toestaan, om het volk de noodzakelijkheid der belastingen te doen gevoelen, en hier herken ik den geest van het ministerie. — Mijne Heeren, *Frankrijk* bevat $2\frac{1}{2}$ millioen paarden en 32 millioen inwoners; het budget staat ter verbetering der rassen en de aankweking van $2\frac{1}{2}$ *millioen paarden*, 1,805,000 franken toe, en voor de verbetering van het menschenras, voor het *eerste onderwijs* van 32 MILLIOENEN MENSCHEN, bepaalt het (NB. NB.) 50,000, zegge vijftig duizend franken, zoo dat *Frankrijk* voor de verbetering *van* 100 *paarden* 72 *franken*, en voor de verbetering *van* 100 *menschen (Franschen) slechts* 16 *Centimes* over heeft.»

Men vergelijke deze weldaden bij die van ons zoogenoemde monopolie en oordeele. W.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

Den 25sten Februarij 1569 deed PIUS V, ELIZABETH, Koningin van *Engeland*, in den ban.

Den 25sten dito 1634 werden de *Zweden* bij *Nordling* geslagen.

Den 25sten dito 1637 overleed FERDINAND II, Keizer van *Oostenrijk*.

Den 26sten dito 364 werd VALENTINIANUS door het leger te *Nicea* tot vijftigste Keizer van *Rome* verkozen, die zijnen broeder VALENS aan het rijk deelachtig maakte en hem het oostelijk gedeelte gaf om te regeren, terwijl hij voor zich zelven het westelijk gedeelte behield.

Den 26sten dito 1815 overleed F. A. hertog van *Saksen Coburg*.

NYMEGEN, den 24. Februarij.

Door den Eerw. grooten kerkenraad der Nederduitsche Hervormde gemeente alhier, is gister avond het navolgend twaalftal predikanten geformeerd, tot vervulling der vacature door het vertrek van Do. *de Bonvoust Beekman* naar Utrecht ontstaan:

J. Muntendam, te Uithuizen; *L. G. Pareau*, te Neerlandschbroek; *J. Coops*, te Gorsel; *M. A. Jentinck*, te Oudewater; *G. A. van Limburg Brouwer*, te Hoorn; *A. van Bemmelen*, te Oosterhout, bij Breda; *G. Walter*, te Bolswaard; *H. P. de Kanter*, in den Briel; *G. H. van Senden*, te Middelhart; *J. J. Bungerhout*, te Sneek; *W. ter Nooy Appel*, te Vreeswijk of de Vaart; *J. van der Feltz*, te Beverwijk en Wijk aan Zee.

ARNHEM, den 25sten Februarij.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Paal:

Den 24 Feb. 3 El 7 Palm 0 Duim; gewassen 185 D., gevallen 0 D.
Den 25 dito 3 El 7 Palm 0 Duim; gewassen 0 D., gevallen 0 D.

ARNHEM, den 20sten Februarij 1829. Heden overleed alhier, na een langdurig en smartelijk lijden, Mejuffrouw *G E R D A B E U M E R*, in den ouderdom van zeven en zeventig jaren en bijna zeven maanden.

† † † Men is voornemens om, ten overstaan van de Notarissen Mr. *G. VAN E C K*, en Mr. *J. N Y H O F F*, beide residerende te *Arnhem*, op Dingsdag den 10den Maart 1829, des avonds ten zes ure, in het Logement *het Zwijnshoofd*, te *Arnhem*, bij toeslag in het openbaar te verkoopen:

Een wel ter groei staande D E N N E N B O S C H, groot ongeveer 85 Bunders, aan elkander gelegen onder de Gemeente *Renkum*, op de Heide, tusschen de zoogenaamde *Schapenbruggen* en *de Ginkel*, en dienvolgens tusschen de Straatwegen van *Arnhem* op *Amsterdam* en *Utrecht*.

Ingezet op . . . . f 5822. —

Om aanwijzing vervoege men zich bij *D E R K VAN R E E S*, te *Oosterbeek*. — En ten aanzien der Conditien ten Kantoren van genoemde Notarissen.

§ § § Op Woensdag den 11den Maart 1829, des namiddags ten 10 ure, zal ten huize van *G E R R I T VAN L I E S H O U T*, in den Gouden Leeuw, publiek worden aanbesteed, het B O U W E N van een P A S T O R I E H U I S en K E R K G E B O U W, met de L E V E R A N T I E van de daartoe benoodigde M A T E R I A L E N.

† † † U I T D E H A N D T E K O O P: eene zeer ligte K O E T S K A R, voor vier Personen. — Te bevragen bij *T. T O M A S S E N*, Meester Zadelmaker, buiten de Rijnpoort, te *Arnhem*.

† † † Te H U U R: met 1°. Mei, een H U I S met differente K A M E R S, K E U K N, K E L D E R, F O R N U I S, P O M P en D R O O G Z O L D E R. Te bevragen bij den Drukker dezer.

† § † De Ondergeteekende zijne B I E R B R O U W E R Y, genaamd *Buitenlust*, gelegen op *Zandwijk* bij *Tiel*, aan den heer *G. B U R G E R S* overgedaan hebbende, bedankt door deze zijne geëerde begunstigers voor de van dezelve genoten gunst, alsmede voor het tot dus verre in hem gestelde vertrouwen; recommanderende deszelfs opvolger in de gunst van Hun Edele, alsmede in die van het verder geëerd publiek.

Tiel, den 24sten Februarij 1829.

L. J. G I L T A.

† † † De Ondergeteekende de hierboven genoemde A F F A I R E overgenomen hebbende, neemt de vrijheid zich in de gunst en recommandatie van een ieder aan te bevelen, belovende eene prompte en civiele bediening, dewijl, te rekenen van heden, de gewone B I E R S O O R T E N bij denzelven te bekomen zijn.

Tiel, den 24sten Februarij 1829.

G. B U R G E R S.

† † † Twee L E T T E R Z E T T E R S, van hun werk, en niet minder van hun gedrag, de voldoendste getuigenis kunnende geven, vervoegen zich met *franco* brieven ter Stads-Drukkerij van *H. C. A. T H I E M E*, te *Zutphen*.

† † † OPROEPING VAN CREDITEUREN.

G. H. D U N N E W O L D, *Commissaris van Politie te Winterswijk*, als Curator in de Vacante Nalatenschap van wijlen den Heer *J A N H E N D R I K A R N T Z E N*, in leven Gepensioneerd Hoofd-Collecteur der Stedelijke Belastingen te *Arnhem*, laatst gewoond hebbende en op den 17den Augustus 1828 te *Winterswijk* overleden, verzoekt bij deze, alle die genen welke eenige vordering ten laste van voormelde Nalatenschap mogten hebben, of iets aan dezelve verschuldigd zijn of eenige Effecten of Papieren, tot dezelve betrekkelijk, onder zich mogten berustende hebben, om daarvan aan hem, uiterlijk voor het einde der maand Februarij dezes jaars 1829, schriftelijke opgave of betaling te doen.

Bij B R O E S E & C O M P. te *Breda*, is van de pers gekomen en alom verzonden:

I. O O S T - I N D I S C H E O O R L O G E N, of Listen, Hinderagen en Verdedigingswijze der Inlandsche volkeren, waargenomen in de onderscheidene oorlogen op de Moluksche Eilanden, Cheribonsche, Bantamsche en Malakkasche Landen; in de jaren 1817, 1818, 1819 en 1820; uitgegeven met voorkennis en toestemming van Z. K. H. Prins *Frederik der Nederlanden*. Ter dienste der Officieren en Onder-Officieren, dienstdoende in de Indische Armee, met 6 Teekeningen, door den Majoor *P. F. V E R H E U L*, Ridder der M. W. Orde, 3de Klasse, thans Gepensioneerd . . . . . f 1,25

II. M A G A Z Y N V O O R J O N G E J U F V R O U W E N O F A A N K O M E N D E M E I S J E S, van Mevr. *Le Prince de Beaumont*, omgewerkt door *A. B. van MEERTEN*, geb. SCHILPEROORT, eerste deel . . . . . f 1,90

De inteekening blijft open tot de uitgave van het 2de deel, dat spoedig zal volgen.

III. S C H O O N H E D E N UIT DE Z E D E -, N A T U U R- EN A A R D R Y K S K U N D E, vervat in de nagelatene geschriften, meest verhandelingen, van den Heer *H E N D R I K P A U L K R E T S C H M E R*, in leven leeraar in de wis-, natuur- en aardrijkskunde te *Zutphen*; voorzitter van het aldaar gevestigd Departement der Maatschappij: *tot Nut van 't Algemeen*, enz. Verzameld en in orde gebragt door J A N P R O V I L Y, onderwijzer en kostschoolhouder te *Hoorn* . . . . . f 2,60

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.